

MOA ERIKSSON SANDBERG, ELISABETH ÖSTNÄS

SIDAN 1

Koll på farliga skönhetsideal

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Människor har använt smink, krämer och parfym i tusentals år. Den här boken berättar bland annat om skönhetsideal, om farliga ämnen och gifter och om skadliga behandlingar under olika tidsepoker i historien.

Serien "Koll på ..." är framtagen för högstadiet men passar också väl för äldre läsare, liksom för de läsare som vill ta steget från böckerna i serien "Fakta om ..." till en lite större utmaning.

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala medier och verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer.
- Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter, till exempel tidningsartiklar, vetenskapliga texter, arbetsbeskrivningar och blogginslag. Texternas syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- Språkliga strategier för att minnas och lära genom att identifiera nyckelord och föra anteckningar.

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRSÄR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna.
- Beskrivande, förklarande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar, spelinstruktioner och recept. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.

INNAN LÄSNINGEN

Titta på bokens omslag och diskutera i klassen:

- Beskriv omslaget.
- Vad fick dig att välja just den här boken?

EFTER LÄSNINGEN

Låt eleverna diskutera i grupper eller i klassen:

- Har du lärt dig något som du inte visste innan?
- Är det något du undrar över som du inte har fått svar på?
- Var det något du hade velat läsa mer om?
- Vad tyckte du om illustrationerna (bilderna) i boken?
- Hur var språket i boken? Lätt eller svårt att förstå?

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Skönhetens historia

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Varför sminkade man sig vit på 1700-talet?
För att visa att man var rik och inte behövde arbeta utomhus.
2. Vad föreställer bilden på sidan 9?
Hennatätivering/hennamålning.
3. Varför använde suffragetterna smink?
För att visa att de arbetade för kvinnors rättigheter.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

4. På vilket sätt liknar dagens talibaner medeltidens kristna?
De anser att sminkade kvinnor är syndigt och förbjuder det.

Smink och krämer

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

5. Ge fem exempel på gifter som har använts i smink och krämer.
Arsenik, belladonna, radium, bly, kalk, kvicksilver, hydrokinon.
6. Varför tog en del kvinnor giftiga ögondroppar förr?
För att få större pupiller.
7. Räkna upp de skönhetsnormer som nämns i texten.
Tjockt och blankt hår, slät och ljus hy, röda kinder, stora pupiller.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

8. Varför ger vissa gravar ifrån sig strålning?
De som begravdes hade så mycket radium i sina kroppar att strålningen inte försvunnit.

Kläder

Frågor på raden

(Du hittar svaret direkt i texten.)

9. Varför tillsattes arsenik i grön färg?
För att få en vackrare färg.
10. Varför var krinoliner farliga?
Om de började brinna tog de lång tid att få av sig.

Fråga bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

11. Vad tror du att Emma Livryns chef skulle ha gjort om de levte idag istället för på 1800-talet?
Eget svar.

Håret

Frågor på raden

(Du hittar svaret direkt i texten.)

12. Varför var det farligt med smutsiga peruker?
De drog till sig kryp och råttor som bar på farliga sjukdomar.
13. Vad är en syntetisk färg?
En konstgjord färg, som inte kommer från naturen.

Fråga bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

14. Vad tycker du om Marie Antoinettes peruk på sidan 33?
Eget svar.

Kroppsideal

Frågor på raden

(Du hittar svaret direkt i texten.)

15. Vilka olika skäl finns det för att använda korsett?
För att få smal midja eller för att stärka ryggen och hålla den rak.
16. Vilka olika skäl finns det för att använda plastikkirurgi?
För att operera ett utseende efter till exempel en olycka eller för att ändra något i sitt utseende som man inte är nöjd med.
17. När gjordes den första bröstförstoringen?
År 1895.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

18. Hur hörde bundna fötter ihop med social status och pengar?
Kvinnor med bundna fötter kunde inte arbeta, och därför visade små fötter att man var rik och inte behövde arbeta.

Fråga bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

19. Titta på bilden på sidan 47. Vilka skönhetsideal tror du att Dolly Parton vill uppfylla?
Eget svar.

Att mördas för skönhet

Fråga på raden

(Du hittar svaret direkt i texten.)

20. Varför sprutar man in blodplasma i kroppen?
För att huden ska bli yngre och spänstigare.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

21. På vilket sätt hör bilden på sidan 51 ihop med detta kapitel?
Genom vampyrtemat/blodtemat.

Fråga bortom raderna.

(Fundera och ge ett eget svar.)

22. Varför handlar mycket inom skönhet om att se yngre ut?
Eget svar.

Efterord

Fråga bortom raderna.

(Fundera och ge ett eget svar.)

23. På vilket sätt står kvinnorna på sidan 53 för olika skönhetsideal? Ge exempel.
Eget svar.